

מסמך 81

מסמך 81

התפתחותה של ציוויליזציה מודרנית

בלא קשר לעליות ולמורדות אשר נגרמו בשל ניהולן הכושל של תכניות שיפור העולם, אשר תוכננו במסגרת משימותיהם של קאליגאסטיה ושל אדם, האבולוציה האורגנית הבסיסית של המין האנושי המשיכה להצטייד את הגזעים הלאה בסולם הקדמה האנושית וההתפתחות הגזעית. ניתן לעכב את האבולוציה, אך לא ניתן לעצור אותה.

השפעתו של הגזע הסגול – אף-על-פי שהתרחשה בהיקף מספרי קטן מזה אשר תוכנן – גרמה להתקדמות בציוויליזציה אשר, מאז ימיו של אדם, עלתה בהרבה על הקדמה של האנושות בכלל תקופת התקיימותה הקודמת אשר נמשכה כמעט מיליון שנה.

1. ערש הציוויליזציה

במשך כמעט שלושים-וחמש אלף שנה לאחר ימיו של אדם, נמצא ערש הציוויליזציה בדרום-מערב אסיה, והשתרע מעמק הנילוס במזרח ומעט צפונה לרוחב חצי האי ערב, דרך מסופוטמיה ועד לטורקיסטאן. והגורם המכריע לכינון ציוויליזציה באזור זה היה האקלים.

היו אלו השינויים האקלימיים והגיאולוגיים הכבירים בצפון-אפריקה ובמערב אסיה אשר הביאו לסיום ההגירות המוקדמות של האדמים, כאשר התפשטות הים התיכון מנעה מהם מלהגיע לאירופה והסיטה את זרם המהגרים צפונה ומזרחה אל תוככי טורקיסטאן. בעת השלמת ההתרוממות הזו של היבשה והשינויים האקלימיים אשר נלוו לה, בסביבת 15,000 לפני הספירה, התייצבה הציוויליזציה בקיפאון כלל-עולמי, למעט גורמי התסיסה התרבותיים והמאגרים הביולוגיים של האנדיטים אשר עדיין נותרו חסומים – במזרח על-ידי ההרים באסיה ובמערב על-ידי היערות המתפשטים באירופה.

האבולוציה האקלימית עתידה כעת להשיג את אשר לא הצליחו להשיג כל המאמצים האחרים, כלומר, להכריח את האדם האירו-אסייתי לזנוח את הציד לטובת העיסוקים המתקדמים יותר של רעיית-צאן וחקלאות. האבולוציה עשויה להיות איטית, אך היא יעילה ביותר.

מכיוון שהחקלאים המוקדמים העסיקו על-פי-רוב עבדים, הן הצייד והן רועה הצאן זלזלו בעבר בערכו של החקלאי. במשך עידנים נחשבה עבודת האדמה לבזויה; וזהו מקור הרעיון לפיו עבודת האדמה הינה קללה, בעוד שהיא הברכה הגדולה מכולן. אפילו בימיהם של קין והבל הוערכו מנחות הרועים יותר מאשר אלה של החקלאים.

על-פי-רוב התפתח האדם מן הצייד אל חקלאי דרך תקופת מעבר של רעיית-צאן, וכך היה הדבר גם בקרב האנדיטים; אך לעתים קרובות יותר האילוץ האבולוציוני הנובע מן הכורח האקלימי גרם לשבטים שלמים לעבור במישרין מהעיסוק בציד להיותם חקלאים מצליחים. ואולם, תופעה זו של מעבר מידי מציד לחקלאות התרחשה אך ורק באזורים שבהם התקיימה דרגת מזיגה גבוהה עם הזן הסגול.

העמים האבולוציוניים (ובמיוחד ראויים לציון הסינים) למדו במוקדם לשתול זרעים ולטפח גידולים חקלאיים מתוך התבוננות בזרעים אשר נבטו כאשר ספגו בטעות לחות, או בזרעים אשר נטמנו בקברים כמזון בעבור המתים. ואולם, ברחבי דרום-מערב אסיה, לאורך עמקי הנהרות והמישורים הסמוכים להם, הפעילו האנדיטים את השיטות החקלאיות המשופרות שאותן ירשו מאבותיהם הקדמונים, אלו אשר הפכו את החקלאות ואת הגננות לעיסוקם העיקרי בתוך גבולותיו של הגן השני.

מסמך 81

במשך אלפי שנים גידלו צאצאיו של אדם חיטה ושעורה, מן הזנים אשר שופרו בגן, ברחבי הרמות של הגבול העליון של מסופוטמיה. כאן צאצאיהם של אדם ושל אדמסון נפגשו, סחרו והתערו חברתית.

השינויים המאולצים הללו באורחות החיים הם אשר גרמו לשיעור כה גדול של המין האנושי לעבור להרגלי תזונה של אוכלי-כל. והשילוב של החיטה, האורז והתזונה מן הצומח, יחד עם בשר העדרים, היה בבחינת צעד גדול קדימה לטובת בריאותם וחיוניותם של אנשי-קדם אלו.

2. כלי הציוויליזציה

צמיחתה של תרבות מתבססת על פיתוחם של כלי הציוויליזציה. והכלים שבהם עשה האדם שימוש במהלך עלייתו מן הפראיות היו יעילים רק במידה שבה הם שחררו כוח-אדם לשם ביצוע משימות גבוהות יותר.

אתם, אשר חיים כעת בזמנים מאוחרים יותר וחוזים בניצני תרבות ובתחילתה של קדמה בענייני החברה, אלו מכם אשר ברשותם מעט זמן פנוי שאותו יוכלו להקדיש על-מנת לחשוב על החברה ועל הציוויליזציה, שומה עליכם שלא להתעלם מן העובדה כי לאבותיכם הקדמונים היה אך מעט פנאי, אם בכלל, אשר אותו יכולים היו להקדיש להתבוננות הגותית ולמחשבה חברתית.

ארבע ההתקדמויות הגדולות הראשונות בציוויליזציה האנושית היו:

1. השליטה באש.

2. ביותם של בעלי-חיים.

3. שעבוד השבויים.

4. קניין פרטי.

אף כי האש, התגלית הגדולה הראשונה, פתחה בסופו של דבר את שערי עולם המדע, היא לא הועילה רבות לאדם הפרימיטיבי בהיבט הזה. הוא סירב להכיר בגורמים טבעיים כהסברים לתופעות שכיחות.

כאשר נשאלה השאלה מנין הגיעה האש, הסיפור הפשוט על אודות אנדון ואבן הצור הוחלף במהרה באגדה המספרת כיצד גנב אותה מאן ד-הוא פרומתיאוס מן השמיים. אנשי קדם ביקשו הסבר על-טבעי לכל התופעות הטבעיות אשר היו מצויות מעבר לטווח הבנתם האישית; ואנשים מודרניים רבים ממשיכים לעשות כן. נדרשו עידינים על-מנת להפוך את מה שמכונה תופעות טבעיות לבלתי-אישיות, ותהליך זה טרם הושלם. ואולם, החיפוש גלוי הלב, הכן ונטול הפחד אחר הסיבות האמיתיות הוליד את המדע המודרני: הוא הפך את האסטרולוגיה לאסטרונומיה, את האלכימיה לכימיה ואת מעשה הקסמים לרפואה.

בעידן הקודם למכונות, הדרך היחידה שבה יכול היה האדם להשלים עבודה מבלי לבצעה בעצמו הייתה באמצעות בעלי-חיים. ביותם של בעלי החיים העמיד לרשותו כלים חיים, והאופן האינטליגנטי שבהם עשה בהם שימוש סלל את דרכו הן אל החקלאות והן אל התחבורה. וללא בעלי החיים הללו, לא יכול היה האדם להתרומם ממעמדו הפרימיטיבי לרמות הציוויליזציה אשר באו לאחר מכן.

רוב בעלי החיים אשר התאימו באופן המיטבי לביות נמצאו באסיה, ובמיוחד מהאזור המרכזי ועד לאזור הדרום-מערבי של אסיה. הייתה זו אחת מהסיבות שבעטיין התקדמה הציוויליזציה מהר יותר במיקום זה ביחס לחלקי עולם אחרים. רבים מבעלי החיים הללו כבר בויתו פעמיים בעבר, ובעידן האנדיטים הם בויתו שוב. ואולם, הכלב נותר עם הציידים מאז אומץ על-ידי האדם הכחול, זמן רב קודם לכן.

מסמך 81

האנדיטים של טורקיסטאן היו האנשים הראשונים אשר בייתו את הסוס באופן נרחב, וזו הייתה סיבה נוספת לכך שתרבותם שלטה במשך זמן כה רב. עד לשנת 5000 לפני הספירה, החלו החקלאים של מסופוטמיה, טורקיסטאן וסין לגדל כבשים, עיזים, פרות, גמלים, סוסים, עופות ופילים. הם השתמשו כבהמות משא בשור, בגמל, בסוס וביאק. בעבר שימש האדם עצמו כבהמת המשא. ברשות אחד השליטים מן הגזע הכחול היו פעם מאה-אלף גברים אשר חיו במושבת נושאי המשאות שלו.

מוסד העבדות ומוסד הבעלות הפרטית על האדמה הגיעו במקביל לחקלאות. העבדות העלתה את רמת החיים של הבעלים והעניקה יותר פנאי לתרבות חברתית.

הפרא הינו עבד לטבע, ואולם הציוויליזציה המדעית מעניקה אט-אט חופש הולך וגדל לאנושות. באמצעות בעלי-חיים, אש, רוח, מים, חשמל ומקורות אנרגיה עלומים אחרים, שחרר האדם, וימשיך לשחרר, את עצמו מן הצורך בעבודה בלתי-פוסקת. בלא תלות בצרות החולפות הנגרמות בשל שפע המצאות המיכון, לא ניתן לשער את התועלת אשר תופק מן ההמצאות המכאניות האלה. הציוויליזציה לעולם לא תוכל לשגשג, קל וחומר להתבסס, עד אשר יהיה לאדם הפנאי לחשוב, לתכנן, ולדמיין כיצד לעשות דברים בדרכים חדשות וטובות יותר.

בתחילה, האדם פשוט ביקש לעצמו מחסה, וחי תחת מדפי סלע או התגורר במערות. לאחר מכן, הוא אימץ חומרים טבעיים כדוגמת עץ ואבן על-מנת ליצור מהם בקתות משפחתיות. לבסוף, הוא כנס לעידן היצירתי של בניית בתי מגורים, למד כיצד לייצר לבנים וחומרי בניין אחרים.

אנשי הרמות של טורקיסטאן היו הראשונים מקרב הגזעים המודרניים יותר אשר בנו את בתיהם מעץ, בתיים לא שונים בהרבה מבקתות העץ המוקדמות של המתיישבים האמריקנים החלוצים. ברחבי המישורים נבנו בתי המגורים של האדם מלבנים; ובהמשך לכך, מלבנים שרופות.

בני גזעי הנהרות הוותיקים יותר בנו את בקתותיהם באמצעות מיקום עמודים גבוהים במעגל; ראשי העמודים קובצו אז יחדיו ליצירת שלד הבקתה, אשר לרוחבו נשזרו ענפים; והיצירה כולה דמתה לסלסילת ענק הפוכה. או אז ניתן היה למרוח מבנה זה בחמר, ומשזה התייבש בשמש התוצאה הייתה בית מגורים שמיש ועמיד בפני פגעי מזג האוויר.

והרעיון של שזירת סלים מסוגים שונים נבע לאחר מכן באופן בלתי-תלוי מן הבקתות הראשונות האלה. בקרב קבוצה אחת עלה הרעיון להכין כלי חרס כתוצאה מהתבוננות בתוצאות של מריחת מסגרות העמודים הללו בחמר לח. המנהג להקשות את כלי החרס באמצעות אפייה נתגלה כאשר אחת מן הבקתות הפרימיטיביות האלה, המכוסות חמר, עלתה באש במקרה. האמנויות של ימי קדם נולדו פעמים רבות כתוצאה מאירועים מקריים אשר התרחשו בחיי היום-יום של האנשים המוקדמים. כך, לכל פחות, נראתה כמעט כלל ההתקדמות האבולוציונית של האנושות עד הגיעו של אדם.

אף-על-פי שהקדרות הוצגה לראשונה על-ידי סגל הנסיך לפני כחצי מיליון שנה, יצירתם של כלי חמר הופסקה כמעט לחלוטין במשך מעל למאה-וחמישים אלף שנה. רק הנודים הקדם-שוֹמְרים אשר לחוף המפרץ המשיכו לייצר כלי חרס. אומנות הקדרות קמה לתחייה בתקופתו של אדם. הפצתה של אומנות זו התרחשה בד בבד עם התרחבות המדבריות של אפריקה, חצי האי ערב ומרכז אסיה, והיא נפוצה ממסופוטמיה – בגל רודף גל של שיפור בטכניקה – לכל רחבי חצי הכדור המזרחי.

לא תמיד ניתן להתחקות אחר עקבותיהן של הציוויליזציות האלה של העידן האנדיטי באמצעות השלב שבו מצויות הקדרות או האומנויות האחרות. משטריהן של דאלאמטיה ושל עדן סיבכו עד מאוד את המסלול החלק של האבולוציה האנושית. לעיתים אף אירע שהכלים והמכשירים המאוחרים הינם נחותים ביחס למוצרים המוקדמים יותר של העמים האנדיטים הטהורים יותר.

3. ערים, ייצור ומסחר

מסמך 81

ההרס אשר גרם האקלים לשטחי הציד והמרעה העשירים והפתוחים של ערבות טורקיסטאן, הרס אשר החל בסביבות שנת 12,000 לפני הספירה, חייב את תושבי אותם האזורים לפנות לצורות חדשות של תעשייה ושל שיטות ייצור גסות. חלק מהם פנה לגידול עדרים של בעלי-חיים מבויתים, אחרים הפכו לחקלאים או למלקטי מזון אשר גדל במים, ואולם האנדיטים האינטליגנטיים יותר בחרו לעסוק במסחר ובייצור. ואפילו נהוג היה כי שבטים שלמים יקדישו עצמם לפיתוח תעשייה מסוג אחד בלבד. מעמק הנילוס ועד להינדו-כוש, ומן הגנגס ועד לנהר הצהוב, העיסוק העיקרי של השבטים הנעלים היה עבודת האדמה תוך כדי עיסוק צדדי במסחר.

הגידול בסחר ובייצור של סחורות שונות מחומרי גלם פעל באופן ישיר ליצירתן של אותן קהילות שלולות-למחצה אשר השפיעו במידה כה רבה על הפצת התרבות ואומנויות הציוויליזציה. לפני עידן הסחר העולמי הנרחב, הקהילות החברתיות היו שבטיות – קבוצות משפחתיות מורחבות. הסחר הביא לקיום קשר חברי בין סוגים שונים של בני-אדם, ובכך תרם להפריה-הדדית מהירה יותר של התרבות.

שחר תקופת הערים העצמאיות הפציע לפני כשנים-עשר אלף שנה. ותמיד הוקפו ערי הסחר והייצור הפרימיטיביות האלה באזורים חקלאיים ובאזורי גידול בקר. אף-על-פי שלאמיתו של דבר התעשייה קודמה בשל העלייה ברמת החיים, אל לכם להשלות את עצמכם באשר למנעמי ראשית החיים האורבניים. הגזעים המוקדמים לא היו נקיים ומסודרים יתר על המידה, ופני הקרקע של הקהילה הפרימיטיבית הממוצעת גבהו בכל עשרים-וחמש שנה בכשלושים עד כשישים סנטימטרים אך ורק בשל הצטברות הלכלוך והאשפה. כמה מן הערים העתיקות האלה התרוממו במהרה מעל לגובה של סביבתן הואיל ובקתות הבוץ הבלתי-שרופות החזיקו מעמד זמן קצר בלבד, והיה נהוג לבנות את בתי המגורים החדשים ממש מעל הריסות בתי המגורים הקודמים.

השימוש הנפוץ במתכות אפיין את התקופה הזו של ערי התעשייה והמסחר המוקדמות. כבר מצאתם בטורקיסטאן תרבות ברונזה המתוארכת לזמן קודם לשנת 9000 לפני הספירה, וכמו כן, האנדיטים למדו במוקדם לחרוש ברזל, זהב ונחושת. ואולם, הרחק ממרכזי הציוויליזציה המתקדמים יותר, התנאים היו שונים עד מאוד. במקומות הללו לא התקיימו תקופות מובחנות, כדוגמת תקופות האבן, הברונזה והברזל; כל השלוש התקיימו בעת ובעונה אחת במיקומים שונים.

זהב היה המתכת הראשונה אשר ביקש לו האדם; הזהב היה קל לעיבוד ובתחילה הוא שימש אך כקישוט. לאחר מכן השתמשו בנחושת, אך השימוש בה לא היה נפוץ, עד אשר ערבבו אותה עם בדיל על-מנת ליצור את הברונזה הקשה יותר. התגלית של ערבוב נחושת ובדיל לכדי יצירת ברונזה נזקפת לאחד מן האדמסונים של טורקיסטאן, אשר מכרה הנחושת שלו באזור הרמה נמצא במקרה לצד מרבץ בדיל.

עם הופעת הייצור הפשוט וראשית התעשייה, הפך המסחר במהרה לגורם המשפיע החזק ביותר על התפשטות הציוויליזציה התרבותית. פתיחתם של ערוצי סחר יבשתיים וימיים הקלה עד מאוד על התחבורה ועל עירוב התרבויות ומיזוג הציוויליזציות. בשנת 5000 לפני הספירה כבר היה הסוס בשימוש כללי ברחבי הארצות המתורבתות והמתורבתות-למחצה. לגזעים המאוחרים יותר הללו היו לא רק סוס המבוית, אלא גם סוגים שונים של עגלות ושל כרכרות. בגלגל נעשה שימוש עידנים קודם לכן, ואולם כעת שימשו כלי-רכב מצוידים בגלגלים באופן אוניברסאלי הן לסחר והן למלחמה.

הסוחר הנוסע והמגלה-המשוטט תרמו להתקדמות הציוויליזציה ההיסטורית יותר מכל ההשפעות האחרות גם יחד. הכיבושים הצבאיים, ההתיישבות, והמשימות המיסיונריות, שאותן קידמו הדתות המאוחרות יותר, היו אף הם גורמים אשר השפיעו על הפצת התרבות; ואולם, כל אלו היוו גורמים משניים בהשוואה ליחסי המסחר, אשר הואצו עוד ועוד כתוצאה מהתפתחותן המהירה של האומנויות ומדעי התעשייה.

העירוי של הזן האדמי אל קרב הגזעים האנושיים לא רק האיץ את קצב הציוויליזציה, אלא אף עורר במאוד את נטיותיהם להרפתקה ולגילוי, עד אשר רוב אירו-אסיה וצפון-אפריקה הייתה מאוכלסת בצאצאיהם המעורבים של האנדיטים אשר התרבו בקצב מהיר.

מסמך 81

4. הגזעים המעורבים

בשעה שהננו נוגעים בשחר ימי ההיסטוריה, נפוצים הגזעים המעורבים של האנושות בכל אירוס-אסיה, צפון-אפריקה ואיי האוקיינוס השקט. והגזעים הללו של ימינו אנו נוצרו כתוצאה ממיזגה ומזיגה-מחדש של חמשת הזנים האנושיים הבסיסיים של אורנטיה.

כל אחד מן הגזעים של אורנטיה ניתן היה לזיהוי בשל מאפיינים פיזיים מסוימים. האדמים והנודים היו ארוכי-ראש; האנדונים היו רחבי-ראש; גזעי הסאנגיק היו בעלי ראש בינוני, בעוד שהאדם הצהוב והאדם הכחול נוטים לעבר רחבות ראש. כאשר התמזגו הגזעים הכחולים עם הזן האנדוני המעורב, הם נטו במובחן להיות רחבי-ראש. גזעי הסאנגיק המשניים היו בעלי ראש בינוני עד ארוך.

אף-על-פי שניתן להשתמש בממדי הגולגולת על-מנת לפענח את המקורות הגזעיים, ניתן להסתמך הרבה יותר על השלד בכללותו. בראשית התפתחותם של הגזעים באורנטיה היו במקור חמישה טיפוסים שלד שונים:

1. אנדוני, האבוריג'ינים של אורנטיה.

2. סאנגיק ראשי, אדום, צהוב וכחול.

3. סאנגיק משני, כתום, ירוק ואינדיגו.

4. נודים, צאצאי בני דאלאמטיה.

5. אדמים, הגזע הסגול.

ככל שחמשת קבוצות הגזע הגדולות האלה התערבבו זו בזו באופן ניכר, כך נטתה המזיגה הגזעית המתמשכת לגרום למורשת הסאנגיק השלטת להאפיל על הטיפוס האנדוני. הלאפים והאסקימוסים מהווים מיזגות של הגזע האנדוני וגזע הסאנגיק-הכחול. מבני השלד שלהם משמרים במידה הרבה ביותר את זה של הטיפוס האבוריג'יני האנדוני. ואולם, האדמים והנודים התערבבו במידה כה רבה עם הגזעים האחרים, עד אשר ניתן להבחין בהם רק בדמות הסדר הקווקזי הכללי.

ולפיכך, ככלל, בשעה שמתגלים השרידים האנושיים מעשרים-אלף השנים האחרונות, יהא זה בלתי-אפשרי להבדיל בבירור בין חמשת הטיפוסים המקוריים. לימוד המבנה של שלדים מעין אלו יגלה כי האנושות נחלקת כעת לשלוש מחלקות בקירוב:

1. הקווקזאיד – המזיגה האנדיטית של הזנים הנודי והאדמי, אשר הותאמה על-ידי מזיגה עם סאנגיק ראשי (במידת מה) עם סאנגיק משני, וכן על-ידי עירוב אנדוני משמעותי. בקבוצה זו נכללים הגזעים הלבנים המערביים, יחד עם עמים אחדים מהודו וכמה עמים טוראנים. הגורם המאחד בחטיבה זו הינו שיעור המורשת האנדיטית, בין אם גדול יותר או קטן יותר.

2. המונגולואיד – טיפוס הסאנגיק הראשי, הכולל את הגזעים המקוריים האדום, הצהוב והכחול. הסינים והאינדיאנים מאמריקה נמנים עם קבוצה זו. באירופה, הותאם הטיפוס המונגולואידי באמצעות מזיגה של הסאנגיק המשני ושל האנדוני; ועוד יותר מכך באמצעות עירוי אנדיטי. העמים המלאים ועמים אחרים באינדונזיה משתייכים לסיווג הזה, אף-על-פי שהם נושאים בקרבם אחוז גבוה של דם סאנגיק משני.

3. הנג'ראיד – טיפוס הסאנגיק המשני, אשר כלל במקור את הגזעים הכתום, הירוק והאינדיגו. טיפוס זה מודגם באופן המיטבי על-ידי האדם השחור, והוא ימצא ברחבי אפריקה, הודו ואינדונזיה, בכל מקום בו מצויים גזעי הסאנגיק המשניים.

מסמך 81

בצפון-סין מצויה מזיגה מסוימת של טיפוס הקווקזאיד והמונגולאיד; בלבנט התערבבו זה בזה הקווקזאיד והנגרואיד; בהודו, כמו בדרום-אמריקה, מיוצגים כל שלושת הטיפוסים. ומאפייני השלד של שלושת הטיפוסים אשר שרדו עדיין מתקיימים ומסייעים בזיהוי אבותיהם הקדמונים המאוחרים יותר של הגזעים האנושיים בני ימינו.

5. חברה מתורבת

אין בהכרח מתאם בין האבולוציה הביולוגית לבין הציוויליזציה התרבותית; בכל עידן נתון, האבולוציה האורגנית עשויה להתקדם באין מפרע בעיצומה של התנוונות תרבותית. ואולם, כאשר בוחנים תקופות ארוכות של ההיסטוריה האנושית, מבחינים בכך שבסופו של דבר מתייחסות האבולוציה והתרבות זו לזו בקשרי סיבה ותוצאה. האבולוציה עשויה להתקדם בהיעדרה של תרבות, אך ציוויליזציה תרבותית לא תוכל לבלב בלא רקע הולם של התקדמות גזעית מקדימה. אדם וחווה לא הציגו כל אומנות של ציוויליזציה אשר הייתה זרה לקדמה של החברה האנושית, ואולם, הדם האדמי אכן העצים את היכולת הטבעית בגזעים, ואכן האיץ את קצב ההתפתחות הכלכלית והקדמה התעשייתית. המתת של אדם שיפר את היכולת המנטאלית של הגזעים, ולפיכך האיץ במידה רבה את תהליכי האבולוציה הטבעית.

באמצעות חקלאות, ביות בעלי-חיים וארכיטקטורה משופרת, חמקה האנושות בהדרגה מן המאבקים העיקשים הקשים ביותר לחיות, והחלה לתור אחר דרכים להמתיק את תהליך החיים; וזו הייתה תחילת הכמיהה המתמדת לרמות חיים חומריות הולכות ועולות. באמצעות הייצור והתעשייה מעצים האדם בהדרגה את מרכיב ההנאה שבחיים ברי התמותה.

ואולם, החברה התרבותית איננה מועדון זכויות כביר של זכאים אשר מקבלים את הזכות בירושה, ואשר לתוכו הם נולדים עם חברות חנים ועם שוויון מלא. לעומת זאת, היא הינה בבחינת איגוד מרום של עובדים של כדור הארץ, אשר מתקדם בהתמדה ומקבל לשורותיו אך ורק את הנאצלים שבעובדים, אלו אשר מתאמצים להפוך את העולם למקום טוב יותר שבו יוכלו ילדיהם וילדי-ילדיהם לחיות ולהתקדם בדורות הבאים. ואיגוד זה של ציוויליזציה גובה דמי-כניסה גבוהים, אוכף משמעת נוקשה ומחמירה, מטיל עונשים כבדים על כל הבדלנים ועל אלו אשר אינם מסכינים עם המוסכמות, בעוד שהוא מעניק למספר מצומצם של פרטים אישורים וזכויות אשר מעבר לביטחון המוגבר מפני הסכנות המשותפות והאיומים הגזעיים.

התאגדות חברתית הינה צורת ביטוח הישרדותי אשר בני האדם למדו את תועלתה; לפיכך, מרבית היחידים מוכנים לשלם את אותן פרמיות של הקרבה עצמית ושל ויתור על זכויות-אישיות אשר החברה דורשת מחבריה בתמורה להגנה הקבוצתית המוגברת. קיצורו של דבר, המנגנון החברתי בן ימינו הינו תכנית ביטוח אשר גובשה תוך ניסוי וטעייה, ואשר נועדה להעניק מידה מסוימת של ביטחון והגנה מפני החזרה לתנאים האיומים והאנטי-חברתיים אשר אפיינו את התנסותו המוקדמת של המין האנושי.

וכך הופכת החברה לתכנית של שיתוף-פעולה המיועדת להבטיח חופש-אזרחי באמצעות מוסדות, חופש-כלכלי באמצעות ההון וההמצאה, חופש-חברתי באמצעות התרבות, וחופש-מאלימות באמצעות מנגנון שיטור.

החוק אינו תמיד צודק, אך הוא אוכף בכל דור ודור את הזכויות המוכרות לכל. משימתה הראשית של הממשלה הינה להגדיר את הזכות, לווסת באופן הוגן וצודק את ההבדלים שבין המעמדות, ולאכופ את שוויון ההזדמנויות תחת שלטון החוק. לכל זכות אנושית נלווית חובה חברתית; הזכות אשר מוקנית לקבוצה הינה מנגנון ביטוח אשר לעולם דורש תשלום מלא של פרמיות תובעניות בדמות שירות קבוצתי. ויש לשמור על זכויות הקבוצה, כמו גם על אלה של היחיד, לרבות וויסות הזיקה המינית.

חופש הכפוף לשליטת הקבוצה הינו היעד הלגיטימי של האבולוציה החברתית. חופש נטול-מגבלות הינו חלום הסרק הרטוב של מוחות אנושיים בלתי-יציבים ומעופפים.

6. תחזוקת הציוויליזציה

בעוד שהאבולוציה הביולוגית התקדמה מעלה בהתמדה, הרבה מן האבולוציה התרבותית יצאה מעם עמק הפרת גלים-גלים, ואלה הלכו ונחלשו בחלוף הזמן עד שלבסוף כל צאצאיו טהורי הזן של אדם יצאו על-מנת להעשיר את הציוויליזציות של אסיה ושל אירופה. הגזעים לא התמזגו במלואם, ואולם הציוויליזציות אכן התערבבו במידה משמעותית. התרבות אכן התפשטה לאיטה ברחבי העולם. ואת הציוויליזציה הזו נדרש לתחזק ולטפח משום שלא קיימים כיום מקורות חדשים של תרבות; אין בנמצא אנדיטים אשר ימריצו ויעוררו את ההתקדמות האיטית של האבולוציה של הציוויליזציה.

הציוויליזציה המתפתחת כעת באורנטיה צמחה מן הגורמים הבאים, וכן מתבססת עליהם:

1. נסיבות טבעיות. טיבה ושיעורה של ציוויליזציה חומרית נקבעים במידה רבה על-ידי משאבי הטבע שבנמצא. האקלים, מזג האוויר ותנאים פיזיים רבים מהווים גורמים המשפיעים על התפתחותה של תרבות.

בראשית העידן האנדיטי היו בנמצא ברחבי העולם כולו אך ורק שני אזורי ציד נרחבים ופוריים. אחד מהם היה בצפון-אמריקה, והוא אוכלס במלואו על-ידי האינדיאנים האמריקאים; האחר נמצא מצפון לטורקיסטאן והוא אוכלס בחלקו על-ידי גזע אנדוני-צהוב. הגורמים אשר קבעו את התפתחותה של תרבות נעלה בדרום-מערב אסיה היו גזע ואקלים. האנדיטים היו עם נהדר, אך הגורם המכריע אשר קבע את נתיב הציוויליזציה שלהם היה הצחיחות ההולכת וגדלה באיראן, בטורקיסטאן ובשינג'יאנג, צחיחות אשר אילצה אותם להמציא ולאמץ שיטות חדשות ומתקדמות על-מנת להתפרנס מאדמותיהם אשר הלכו ואיבדו מפוריותן.

תצורת היבשות ומצבים אחרים הנוגעים לסידורי השטח משפיעים וקובעים במידה רבה בענייני שלום או מלחמה. אך ורק מעטים מאוד מבני אורנטיה זכו ליתרון שבהזדמנות ליהנות מהתפתחות רציפה ובלתי-מופרעת כפי שזכו העמים של אמריקה הצפונית – אשר למעשה מוגנת מכל עבריה על-ידי אוקיינוסים עצומים.

2. נכסי הון. תרבות אף-פעם איננה מתפתחת בתנאי עוני; הפנאי הינו הכרחי להתקדמותה של ציוויליזציה. ניתן לרכוש אופי יחידי בעל ערך מוסרי ורוחני בהעדר עושר חומרי, ואולם ציוויליזציה תרבותית נגזרת אך ורק מאותם תנאים של שגשוג חומרי המעודדים פנאי משולב בשאפתנות.

בתקופות הפרימיטיביות החיים באורנטיה היו בבחינת עסק רציני ומפוכח. ועל-מנת לחמוק מן המאבק הבלתי-פוסק ומן העמל הבלתי-נגמר הללו, בני המין האנושי נטו בהתמדה לנדוד אל עבר אזורי האקלים הטרופיים היפים לבריאות. ואף כי אזורי המגורים החמימים יותר אפשרו מנוחה מסוימת ממאבק הקיום העיקש, רק לעתים רחוקות עשו הגזעים והשבטים אשר ביקשו אותם שימוש בפנאי, שאותו לא הרוויחו, על-מנת לקדם את הציוויליזציה. הקדמה החברתית הגיעה תמיד ממחשבותיהם ומתכניותיהם של אותם גזעים אשר למדו, הודות לכך שעבדו בחכמה, כיצד להתפרנס מן האדמה בפחות מאמץ ובימי עבודה קצרים יותר, וכך הצליחו ליהנות ממרווח פנאי מועיל אשר אותו הרוויחו ביושר.

3. ידע מדעי. ההיבטים החומריים של הציוויליזציה חייבים תמיד להמתין להצטברותם של נתונים מדעיים. נדרש לאדם זמן רב מאז גילוי החץ והקשת והשימוש בבעלי-חיים כמקור לכוח, על-מנת ללמוד כיצד לרתום את כוח הרוח והמים, ולאחר מכן להשתמש בקיטור ובחשמל. ואולם, אט-אט השתפרו כלי הציוויליזציה. לאחר האריגה, הקדרות, ביות בעלי החיים ועבודת המתכת, הגיעה תקופה של כתב ושל דפוס.

ידע הוא כוח. ההמצאה לעולם קודמת להאצת ההתפתחות התרבותית בקנה מידה עולמי. המדע וההמצאה הפיקו את התועלת הרבה מכל ממכונת הדפוס, ויחסי הגומלין בין כל הפעילויות התרבותיות ופעילויות ההמצאה האלה האיצו באופן עצום את קצב ההתקדמות התרבותית.

מסמך 81

המדע מלמד את האדם לדבר את שפתה החדשה של המתמטיקה, והוא מאמן את מחשבותיו ותובע מהן להיות חדות ומדויקות. המדע אף מייצב את הפילוסופיה בסלקו את השגיאה, בעודו מטהר את הדת על-ידי השמדת האמונות הטפלות.

4. *כוח אדם*. כוח אדם הוא הכרחי להתפשטותה של ציוויליזציה. כאשר כל יתר התנאים זהים, עם גדול ישלוט בציוויליזציה של גזע קטן יותר. ומכאן שאם המספרים לא יצליחו לעלות עד לנקודה מסוימת, תימנע האפשרות להגשים את מלוא הייעוד הלאומי; אך גם קיימת אותה נקודה שמעבר אליה המשך הגידול באוכלוסין יהא אובדני. התרבות מספרית מעבר לאופטימום של היחס הרגיל של שטח לאדם פירושה, או ירידה ברמת החיים או התרחבות מיידית של גבולות הטריטוריה באמצעות חדירה שלווה או באמצעות כיבוש צבאי, כיבוש בכוח.

לעיתים הנכם עומדים נדהמים נוכח אימת המלחמה, אך שומה עליכם להכיר בצורך לייצר מספר גדול של בני-תמותה על-מנת לאפשר את מלוא ההזדמנות עבור ההתפתחות החברתית והמוסרית; יחד עם פוריות פלנטארית מעין זו צצה מהר מאוד הבעיה הקשה של עודף אוכלוסין. רוב העולמות המיושבים הינם קטנים. אורנטיה הינה עולם בגודל ממוצע, אולי מעט קטנה מדי. הייצוב האופטימלי של אוכלוסיית האומה מקדמת את התרבות ומונעת את המלחמה. ואומה נבונה יודעת מתי עליה להפסיק לגדול.

ואולם, אפילו היבשת העשירה ביותר במשאבי טבע, ובעלת הציד המכאני המתקדם ביותר תתקדם אך מעט בשעה שהאינטליגנציה של אנשיה מצויה במגמת ירידה. ניתן לרכוש ידע באמצעות חינוך, ואולם את החוכמה, ההכרחית לשם קיום תרבות של אמת, ניתן לרכוש אך ורק באמצעות ההתנסות של הגברים והנשים אשר מטיבם הינם אינטליגנטיים. אנשים כאלו מסוגלים ללמוד מניסיון; הם עשויים להפוך לחכמים באמת.

5. *יעילות המשאבים החומריים*. הרבה תלוי במידת החוכמה שבה עושים שימוש במשאבי הטבע, בידע המדעי, בנכסי ההון ובפוטנציאלים האנושיים. הגורם העיקרי בראשית הציוויליזציה היה הכוח שאותו הפעילו אדוניה החכמים של החברה; הציוויליזציה הושלכה, פשוטו כמשמעו, על האדם הפרימיטיבי בידי אחיו בני-זמנו הנעלים ממנו. על-פי-רוב שלטו בעולם הזה מיעוטים נעלים ומאורגנים היטב.

החזק איננו תמיד צודק, אולם הכוח עשה את מה שקיים ואת מה שהיה קיים בהיסטוריה. רק לאחרונה הגיעה אורנטיה לנקודה שבה החברה מוכנה לדון באתיקה של הכוח ושל הצדק.

6. *יעילות השפה*. התפשטותה של ציוויליזציה חייבת להמתין לשפה. שפות חיות וצומחות מבטיחות את התפשטות המחשבה והתכנון המתורבתים. במהלך העידנים המוקדמים התרחשו התקדמויות חשובות בלשון. כיום קיימת דרישה גדולה להתפתחות לשונית נוספת, זאת על-מנת לאפשר את ביטוי המחשבה המתפתחת.

השפה התפתחה מתוך התאגדויות קבוצתיות, כאשר כל קבוצה מקומית פיתחה לעצמה מערכת חילופי המילים משלה. השפה צמחה דרך מחוות, סימנים, קריאות, חיקוי צליל, אינטונציה ומבטא, עד לביטוי בקול של האלף-בית אשר הגיע לאחר מכן. השפה הינה כלי המחשבה הכביר והיעיל ביותר של האדם, ואולם היא מעולם לא פרחה עד אשר הקבוצות החברתיות רכשו לעצמן פנאי מסוים. הנטייה לשחק בשפה מייצרת מילים חדשות – עגה. אם הרוב מאמץ את העגה, כי אז השימוש מכשיר אותה כשפה. מקורם של הניבים מודגם בעונג ההשתעשעות ב"שפת תינוקות" בחיק משפחה.

מאז ומעולם היוו הבדלי השפה את המחסום הגדול בפני התפשטות השלום. לפני שתרבות יכולה להתפשט בקרב גזע, יבשת, או בעולם כולו, נדרש להשתלט על הניבים. שפה אוניברסאלית מקדמת את השלום, מבטיחה את התרבות ומעצימה את האושר. ואפילו בשעה שמספר השפות בעולם מצטמצם לכדי שפות מועטות, העובדה שאנשי התרבות המובילים שולטים בהן משפיעה במידה רבה על ההישגים הכלל-עולמיים של השכנת שלום ושל שגשוג.

מסמך 81

אף-על-פי שבאורנטיה חלה התקדמות מועטה בלבד בכיוון של פיתוח שפה בינלאומית, הרבה הושג הודות לכינון יחסי סחר-חליפין בינלאומיים. ויש לטפח את כלל מערכות היחסים הבינלאומיות האלה, בין שהן נוגעות לשפה, למסחר, לאמנות, למדע, למשחק תחרותי או לדת.

7. *יעילות המכשור המכאני.* התקדמותה של ציוויליזציה קשורה במישרין לפיתוח כלים, מכונות וערצי הפצה, וכן לבעלות עליהם. כלים משופרים, מכונות משוכללות ויעילות, קובעים את הישרדות הקבוצות המתחרות בזירת הציוויליזציה המתקדמת.

בראשית הימים היה כוחו של האדם הכוח היחיד אשר הופעל בעת עיבוד האדמה. מאבק ארוך נדרש על-מנת להחליף את האדם בשור, שכן עקב השינוי איבד האדם את עבודתו. לאחר מכן החלו המכונות להחליף את האדם, וכל התקדמות מעין זו תורמת במישרין לקדמה של החברה, הואיל והיא מפנה כוח אדם לביצוען של משימות בעלות ערך רב יותר.

המדע, המוכוון בחוכמה, עשוי להיות המשחרר החברתי הגדול ביותר של האדם. עידן של מיכון יכול להתברר כהרה-אסון אך ורק בעבור אומה אשר רמתה האינטלקטואלית נמוכה מכדי לגלות את אותן שיטות חכמות וטכניקות בריאות, אשר בעזרתן ניתן להסתגל בהצלחה לקשיי המעבר הנגרמים מאובדן פתאומי של מקומות עבודה רבים בשל המצאה מהירה מדי של סוגים חדשים של מכונות חוסכות-עבודה.

8. *אופיים של נושאי הלפיד.* המורשת החברתית מאפשרת לאדם לעמוד על כתפי כל קודמיו אשר תרמו דבר-מה לסך הכולל של התרבות ושל הידע. בעבודה הזו של העברת הלפיד התרבותי לדור הבא, לעולם ישמש הבית כמוסד הבסיס. חיי המשחק וחיי החברה הם הבאים בתור אחרי הבית, ובית הספר הינו המוסד האחרון, אך החיוני בהחלט, בחברה מורכבת ומאורגנת היטב.

החרקים נולדים מחונכים עד תום ומוכנים לגמרי לחיים – ואכן, קיומם הינו צר ביותר ואינסטינקטיבי לחלוטין. התינוק האנושי נולד ללא חינוך; לפיכך, באמצעות שליטה בחינוך הדור הצעיר, נתון בידי אדם הכוח לשנות באופן ניכר את הנתיב האבולוציוני של הציוויליזציה.

ההשפעות הגדולות ביותר במאה העשרים אשר תרמו להמשכיות התפתחות הציוויליזציה ולקידומה של התרבות, הינן העליות המשמעותיות בהיקף הנסיעות ברחבי העולם ובשיפורים חסרי התקדים בשיטות התקשורת. ואולם, השיפור בחינוך לא עמד בקצב התרחבות המבנה החברתי; ואף ההתפתחות אשר חלה בהערכה המודרנית לאתיקה איננה תואמת את הגידול שחל בהיבטים האינטלקטואליים והמדעיים הטהורים יותר. ובהיבטים של ההתפתחות הרוחנית והשמירה על מוסד הבית, מצויה הציוויליזציה המודרנית בקיפאון מוחלט.

9. *האידיאלים הגזעיים.* האידיאלים של דור אחד חורצים את ערוצי הגורל בעבור אלו המגיעים מיד לאחריו. *איכותם* של נושאי הלפיד החברתיים יקבעו אם הציוויליזציה תתקדם או תיסוג. הבתים, הכנסיות ובתי הספר של דור אחד קובעים מראש את נטיות האופי של הדור הבא. התנופה המוסרית והרוחנית של גזע, או של אומה, קובעת במידה רבה את מהירות התרבותית של אותה ציוויליזציה.

האידיאלים מרוממים את המעיין הנובע החברתי. ושום נחל אינו יוכל להתרומם מעל למקור אשר ממנו הוא נובע, ואין זה משנה כלל איזו שיטה מופעלת לשם יצירת לחץ או לשם הכוונה. הכוח המניע העומד אפילו מאחורי ההיבטים החומריים ביותר של ציוויליזציה תרבותית, טמון בהישגים הכי פחות חומריים של החברה. אף כי האינטליגנציה עשויה לשלוט במנגנון הציוויליזציה, ואף כי החוכמה עשויה להכווין אותו, האידיאלים הרוחניים הינו האנרגיה אשר לאמיתו של דבר מרוממת ומקדמת את התרבות האנושית מרמת הישג אחת לאחרת.

בתחילה היו החיים מאבק לשם קיום; כעת הם מאבק על רמת חיים; בשלב הבא הם יהיו מאבק על איכות המחשבה, המטרה הארצית הבאה של הקיום האנושי.

מסמך 81

10. *תיאום בין מומחים*. הציוויליזציה קודמה עד מאוד הודות לחלוקת העבודה המוקדמת והודות להתמחות אשר באה בעקבותיה. כעת תלויה הציוויליזציה בתיאום היעיל בין המומחים. ככל שהחברה מתרחבת, כך נדרש למצוא שיטה כלשהי אשר תקבץ יחדיו את שלל המומחים.

המומחים החברתיים, האמנותיים, הטכניים והתעשייתיים ימשיכו להתרבות ולחדד את כישוריהם ואת מומחיותם. וגיוון זה ביכולות וברמות השוני בעבודה יחליש ויפורר בסופו של דבר את החברה האנושית, אלא אם כן יפותחו אמצעים יעילים לתיאום ולשיתוף-פעולה. ואולם, האינטליגנציה המסוגלת להמציא ולהתמחות באופן הזה אמורה להיות מוכשרת לגמרי גם על-מנת לפתח שיטות הולמות לשליטה ולתיאום כל הבעיות הנובעות מן הגידול החד בכמות ההמצאות ומן הקצב המואץ של ההתרחבות התרבותית.

11. *שיטות למציאת מקומות-עבודה*. העידן הבא של ההתפתחות החברתית יתבטא בתיאום ובשיתוף-פעולה טובים יעילים יותר בין מומחים, אשר רמת מומחיותם עולה ומתרחבת בהתמדה. וככל שכוח העבודה הופך מגוון יותר, כך נדרש יהיה לפתח טכניקה להכוונת היחידים למקומות עבודה הולמים. המיכון איננו הסיבה היחידה לאבטלה בקרב עמיה המתורבתים של אורנטיה. הסיבוכיות הכלכלית והמומחיות הגדלה בהתמדה במקצועות ובתעשייה תורמות נדבך משלהן לבעיות השמת העובדים.

אין זה מספיק להכשיר אנשים לעבודה; בחברה מורכבת נדרש אף לספק שיטות יעילות למציאת מקומות עבודה. בטרם יוכשרו אזרחים להתפרנס בשיטות הדורשות מומחיות גבוהה, יש להכשירם לאחד או יותר מן העבודות, המקצועות או העיסוקים הנפוצים, אשר בהם יוכלו לעסוק בשעה שהם מובטלים באופן זמני במעבר מעבודה ייחודית אחת לאחרת. אף ציוויליזציה לא תוכל לשרוד לאורך זמן כאשר בתוכה מצויות שכבות נרחבות של מובטלים. בחלוף הזמן, אפילו האזרחים הטובים ביותר יהפכו מעוותים ובעלי מורל נמוך בשל העובדה שהם מקבלים סעד מן הקופה הציבורית. ואפילו הצדקה הניתנת באופן פרטי ולאורך זמן לאזרחים כשירים לעבודה, הופכת להיות קטלנית.

חברה בעלת רמת מומחיות גבוהה שכזו לא תסבול את השיטות השיתופיות והפיאודליות העתיקות אשר בהן נהגו עמי קדם. נכון הדבר כי ניתן להפוך באופן הולם ורווחי רבים מן השירותים הנפוצים לציבוריים, אך השיטה הטובה ביותר לניהול בני האדם המוכשרים ובעלי הכישורים הייחודיים ביותר, הינה באמצעות טכניקת שיתוף-פעולה אינטליגנטית כלשהי. תיאום מודרני ושליטה חברית יעילים יותר לשם יצירת שיתוף-פעולה ארוך-טווח מאשר השיטות העתיקות והפרימיטיביות יותר של הקומוניזם או של מוסדות השלטון הדיקטטוריים המבוססים על כוח.

12. *הנכונות לשיתוף-פעולה*. אחת מן המכשלות הגדולות ביותר להתקדמותה של החברה האנושית הינה ההתנגשות שבין האינטרסים והרווחה של קבוצות בני האדם הגדולות והחברתיות יותר, לבין ההתאגדויות הקטנות יותר, האנטי-חברתיות והלעומתיות של בני האנוש, שלא לדבר על היחידים הבודדים בעלי המנטאליות האנטי-חברתית.

אף ציוויליזציה לאומית לא תוכל להתקיים לאורך זמן, אלא אם כן שיטות החינוך והאידיאלים הדתיים שלה יעוררו השראה לסוג גבוה של פטריוטיות נבונה ושל מסירות לאומית. בהיעדר פטריוטיות נבונה וסולידריות תרבותית מעין אלה, נוטות כל האומות להתפורר כתוצאה מרגשות קנאה פרובינציאליים ואינטרסים מקומיים.

שימורה של ציוויליזציה כלל-עולמית תלוי בכך שבני האדם ילמדו לחיות יחדיו בשלום ובאחוה. בלא שיתוף-פעולה יעיל, עומדת הציוויליזציה התעשייתית בפני סכנות האולטרה-מומחיות: מונוטוניות, צרות והנטייה לטיפוח חוסר-אמון וקנאה.

13. *מנהיגות יעילה ונבונה*. הרבה, הרבה מאוד בציוויליזציה תלוי ברוח נלהבת ויעילה של נשיאה בעול. לצורך הרמתו של משא כבד, ערכם של עשרה גברים גבוה אך במעט מערכו של גבר אחד, אלא אם כן כולם מרימים יחדיו – כולם מרימים באותו הרגע. ועבודת צוות מעין זו – שיתוף-פעולה חברתי – תלוי במנהיגות. הציוויליזציות התרבותיות של העבר ושל ההווה התבססו תמיד על שיתוף

מסמך 81

הפעולה האינטליגנטית של האזרחים עם מנהיגים נבונים ומתקדמים; ועד אשר יתפתח האדם לרמות גבוהות יותר, תמשיך הציוויליזציה להיות תלויה במנהיגות נבונה ונמרצת.

ציוויליזציות גבוהות נולדות מן המתאם הנבון בין העושר החומרי, הגדולה האינטלקטואלית, הערך המוסרי, הפקחות החברתית והתובנה הקוסמית.

14. *שינויים חברתיים*. החברה איננה מוסד אלוהי; היא הינה תופעה של אבולוציה מדורגת; וציוויליזציה המצויה בהתקדמות לעולם תתעכב כאשר מנהיגיה איטיים בעריכת השינויים הנדרשים בארגון החברתי על-מנת לעמוד בקצב ההתפתחויות המדעיות של אותו עידן. ואף-על-פי-כן, אין לסלוד מדברים אך ורק בשל היותם ישנים, ואף אין לאמץ רעיון ללא-תנאי אך ורק משום שהוא חדשני וחדש.

אל לו לאדם לחשוש מעריכת שינויים במנגנוני החברה. אך תמיד נדרש כי אלו המכירים היטב את ההיסטוריה של האבולוציה החברתית ישלטו בהרפתקאות האלה של התאמה תרבותית; ולעולם שומה על עורכי החידושים להיוועץ בחוכמת בעלי הניסיון המעשי בתחומי הניסיונות החברתיים או הכלכליים העומדים על הפרק. *אין לנסות באופן פתאומי כל שינוי כלכלי או חברתי גדול*. גורם הזמן חיוני לטובת כל סוגי ההסתגלות האנושית – הפיזית, החברתית או הכלכלית. ניתן לבצע בן-רגע אך ורק שינויים מוסריים ורוחניים, ואפילו אלו דורשים את חלוף הזמן לשם הגשמת מלוא ההשלכות החומריות והחברתיות שלהם. האידיאלים של הגזע הינם אלו המעניקים את הביטחון והתמיכה העיקריים במשך הזמנים הקריטיים שבהם מצויה ציוויליזציה בעת המעבר מרמה אחת לאחרת.

15. *מניעת השבר בעת המעבר*. החברה הינה צאצא של עידן-אחר-עידן של ניסוי וטעייה; היא הינה מה ששרד את ההתאמות ואת ההתאמות-מחדש אשר נבחרו במהלך השלבים העוקבים של עלייתה הממושכת של האנושות מרמת המעמד החייתי לרמת המעמד האנושי בפלטה. הסכנה הגדולה לכל ציוויליזציה – בכל רגע נתון – הינה איום השבר בזמן המעבר מן השיטות המבוססות של העבר אל הפרוצדורות החדשות והמשופרות – אך אשר טרם נוסו – של העתיד.

המנהיגות הינה חיונית לשם קדמה. חוכמה, בוננות וראיית העתיד הכרחיות לשם השתמרותן של אומות. הציוויליזציה לעולם איננה נתונה באמת בסכנה, עד אשר המנהיגות המוכשרת מתחילה להיעלם. והשיעור של מנהיגות חכמה שכזו מעולם לא עלה על אחוז אחד מן האוכלוסייה.

והודות לשלבים הללו בסולם האבולוציוני, העפילה הציוויליזציה למקום שממנו ניתן היה לאתחל את אותן השפעות כבירות, אשר שיאן בתרבות המתרחבת במהירות של המאה העשרים. ורק מתוך היצמדות לעיקרים הללו יוכל האדם לקוות לשמר את הציוויליזציות של ימינו-אנו, בעודו מאפשר את המשך התפתחותן הרציף ומבטיח את הישרדותן.

זוהי הינה תמצית המאבק הארוך-ארוך של עמי כדור הארץ, מאז ימי אדם, לכונן ציוויליזציה. התרבות בת-ימינו הינה תוצאת האבולוציה המאומצת הזו. בטרם גילוי הדפוס ההתקדמות הייתה איטית באופן יחסי, הואיל ודור נתון לא יכול היה ליהנות במהרה מהישגי הדורות אשר קדמו לו. ואולם כעת, החברה האנושית דוהרת קדימה בהשפעת כוח התנופה המצטבר של כלל העידנים אשר בהם נאבקה הציוויליזציה.

[הוצג בחסות רב-מלאכית מנבאדון.]